ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު

[2026] SC 28

2026/SC-A/25

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. މުޙައްމަދު ފަވާޒު ޝުކުރީ

ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު އަލީ ރަޝީދު ޙުސައިން

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު

ނިމުނު ތާރީޚު

23 ޖުލައި 2026

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ

2026/HC-B12/16

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ޤާނޫނީ ވަކީލު:

ސީނިއަރ ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ނައުޝާދު

އިސްތިއުނާފު ޚަޞްމުވާ ފަރާތް

މުޙައްމަދު ޝަފާޢު ރުޝްދީ، ސ. ފޭދޫ، ހިލީގަސްޓޯރުގެ

ޤާނޫނީ ވަކީލު:

ޢަލީ ޝާމް، ބީޗްހައުސް، ގއ. ވިލިނގިލި

ޖިނާއީ – ބްލެކްމެއިލްކުރުން– ޖިންސީ އަމަލު – ޖިންސީ ނިޔަތް - ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާ – ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ – ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާ – ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ފިހުރިސްތު

ދުއްބަތަ ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު 1

ތަޢާރުފު 1

މަސްއަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް 1

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމިގޮތް 2

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމި ގޮތް 3

ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނުކުތާތައް 4

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ދިފާޢުވާ ރައްދު 5

ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާ 5

ޤާނޫނާ ކާޅު ހުރަސް އޭޅިން ބެލެންކެއިލް ކުރުމުގެ އަމަލަކީ ޖިނާޢީ އަމަލެއްތޯ ބެލުން 6

އެކަހެރިކޮށްވާ މިންވަރުގެ ހަދި ހުރިހާ ބެލުމާއި، ނިޔަތް ދެނެގަތުން 12

ނިންމަން ޖެހުނުގޮތް 16

ފަނޑިޔާރު އަލީ ރަޝީދު ޙުސައިނުގެ ރައުޔު 17

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދުގެ ރައުޔު 17

ޙުކުމް 17

بسم الله الرحمن الرحيم

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. މުޙައްމަދު ޝަފާޢު ޝުކުރީ

[2026] SC 28

<u>އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު (ފަނޑިޔާރު އައިޝާ ރަޝީދު ހުސައިން އަދި ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު ތާއީދު ކުރައްވާފައި)</u>

ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްޓަކައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން (މީގެ ފަހުން: "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް" ނުވަތަ "ދައުލަތް") ގެ ފަރާތުން މި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، ބަލާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ ސ. ފޭދޫ، ޖިލީގަސްދޮރުގެ، މުޙައްމަދު ޝަފާޢު ޝުކުރީ[1] އެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. 2021 ވަނަ އަހަރުތެރޭގައި ސޯޝަލްމީޑިއާއިން "Kamanasall" މި ނަމުގައި ހަދާފައިވާ އައިޑީއަކުން މުޙައްމަދު ޝަފާޢު ޝުކުރީ، އާންމުކޮށް އަންހެނުންނަކަމަށް ދައްކާފައިވާ ބަދުފުޅު އޮޑިއޯ ކްލިޕްތަކެއްގެން އަޙްމަދު (މީގެ ފަހުން "އަޙްމަދު") އާ ސޯޝަލްމީޑިއާގެ ދުރުވެރިކަމުން ގުޅިއިން، އަޙްމަދުގެ އާއިލާން މަސްޖިދު ދައްކަވައިދޭ ކޮށް ކުރުވުމަށް މުޙައްމަދު ޝަފާޢު ޝުކުރީ އެދުމުން، އަޙްމަދު ކުރުވި އާދާގެ އާއިލާން މަސްޖިދު ގެންނަ ކޮށް އަދި ލިބޭއް އެހެން ފަރާތުން ލިޔުއްކާން، މުޙައްމަދު ޝަފާޢު ޝުކުރީ ބުނި ބަދަލަށް

[1] ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A324408

ފައިސާ ނުދީފިނަމަ އެ ފޮޓޯ އަދި ވީޑިއޯ ލީކުކޮށްލާނެކަމަށްބުނެ އަނގަބަހުން ބިރުދައްކައި، ބްލެކްމެއިލްކުރުމުގެ ތުހުމަތު މުބައްރަތު ފަވާޅު ފުރިޔާގެ މައްޗަށް ދައުވާ ކުރެވުނެވެ.

3. މި ތުހުމަތާ ގުޅިގެން، ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ[2] 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބްލެކްމެއިލްކުރުމުގެ ދައުވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މުބައްރަތު ފަވާޅު ފުރިޔާގެ މައްޗަށް އުފުލިއެވެ. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި މި މައްސަލައަށް ދީފައިވާ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރަކީ، 769/Cr-C/2025 އެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމިގޮތް

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 769/Cr-C/2025 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން ނަންބަރު 145-B10(769-2025)2026/01 "މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެކަމަށް ނިންމި ނިންމުން" އިން، މި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތައް ވަޒަންކުރިއިރު، މި ދައުވާ މަދަނީ މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ހެކި އޮތްކަމަށް ނުފެންނާތީ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[3] 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މި ދައުވާ މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ހުއްޓުމަކަށް ކަނޑައަޅައި، މުބައްރަތު ފަވާޅު ފުރިޔާގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވިފައިވާ ބްލެކްމެއިލްކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[4] 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރަން ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ.

5. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ މި ނިންމުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބިނާކޮށްފައިވަނީ؛

5.1 ބްލެކްމެއިލްކުރުމުގެ ކުށަކީ މުބައްރަތު ފަވާޅު މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބްލެކްމެއިލްކުރުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާކޮށްފައިވަނީ "ޖިނާއީ

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[4] އެބަ

ޢަމަލެއް" ހިންގުމަށްފަހު އެކަމާ ފިއްތައި ބްލެކްމެއިލްކޮށްފައިވާތީ ކަމަށް ޖުޑީޝިއަރީ
ޤާނޫނުގެ އާދަރުން ދަރަޖަޓަކައިލީނަމަވެސް، ޖިންސީ ޢަމަލެއް މުޅިއަމަލު ތަފާތު ތުޖުރީ
ހިންގިކަމަށް ބާރުދޭ އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމަށް، އަދި

5.2 މި މައްސަލައިގައި މުޖުތަމަޢު ތަފާތު ތުޖުރީގެ ޝަރުޢާނީ އުދުމުލެއް ހެކިކަން ނުވަތަ އުފަދަ
ނިޔަތެއް ހެކިކަން ދަލީލުތަކުން އެއްވެސް ސަބަބެއް އަދި ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއިން
ހުށަހަޅާފައި ނެތްކަމަށެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމި ގޮތް

6. އިސްތިޢުނާފުކުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުން ދަށުކުރުމުގެ ފޯރުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރިއެވެ. ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ފައިސަލާއިން އިސްތިއުނާފު މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ނިންމާފައިވަނީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 769/Cr-C/2025 ފައިސަލާއާ ގުޅިގެން ނިންމާފައިވާ އަދި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B10(769-2025)2026/01 "މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެކަމަށް ނިންމި ނިންމުން" އަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށެވެ.

7. ހައިކޯޓުން މި ނިންމުމަށް ވާސިލުވި މައިގަނޑު ސަބަބުތަކަކީ؛

7.1 ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައި "ކުއްޖެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކާލުމު ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކާލުމު، އެހެން ޢަމަލެއް ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވެނީ، ކުއްޖެއްގެ އަތް ނޫން އެހެން ގުނަވަނެއް ބޭނުންކޮށްގެންވިޔަސް ނުވަތަ އެއްވެސް އާލާތެއް/އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެންވިޔަސް، ނުވަތަ އެއްވެސް އާލާތެއް/އެއްޗެއް ބޭނުން ނުކޮށްވިޔަސް އެހެން ކުއްޖެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނާއި ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކާލުމު ޖިސްމާނީގޮތުން/މާއްދީގޮތުން ބީހުމުގެ ޢަމަލެއް ހިންގުންކަމުގައި މާނަ ކުރެވޭ.

7.2 އަދި އެފަދަ ޖިސްމާނީ/މާއްދީ ބިރުވުމުގެ އަމަލުތަކެއްވެސް އެ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ޖިންސީ އަމަލު" ގެ ދާއިރާގެ ތެރެއަށް ވަންނާނީ، އެ މާއްދާގައި ބުނާފަދައިން އެކަށީގެންވާ ވިސްނުމަކުން ވިސްނާއިރު، މިހެން އެހެން އެހެނި އަމަލެއް އެ ހިންގި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެންކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އަމަލެއްކަމުގައި އެ އަމަލު ވާނަމަކަމަށް ދެކިގެންކަން.

7.3 އަންމަދުގެ ކިބައިން ޝަރީޢާން ކާޑު (ޝަރީޢާން ޝޫޙު/ވިޑިއޯ) ޝަރުތުމަށް މުރާއްމަދު ފަވާޖު ތުޖިލީ އެދުނުކަމާއި، އަންމަދު ޝަރީޢާން ކާޑު ޝަރުތުކަމާއި އަންމަދު ޝަރުތު ޝަރީޢާން ކާޑު މުރާއްމަދު ފަވާޖު ތުޖިލީ ދިރިގަތުކަމުގެ މައްސަލަ ހިރާސްކުރަނީ ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދާ ބަލުކުރުމިއްލާކުރުމުގެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ފުދޭ ހެއްކެއް ނޫންކަމުގައި ބެލެވުން.

7.4 މަތީގައި މިންގަނޑުން ބަލާއިރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދެވުން ނުކުރެވޭނެކަމަށް ކުރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އެ މައްސަލައިގެ އިސްތިރާއު އަޑުއެހުމުގައި ކަމަށްވީނަމަވެސް އެއީ އެފަދަ ނިންމުމެއް ނިންމުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއާއި ތަރުތީބާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމުގައި ބެލެވުން ނޫންކަން؛ މިއެވެ.

ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނުކުތާ

8. ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަ ނުކުތާއެއްގައެވެ. އެއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމުގައި ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ[5] 9 ވަނަ މާއްދާ މަނާކޮށް، އެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާ ތަޠުބީޤުކޮށްފައިވަނީ، މަނާކުރުމުގެ ހުކުމެއް ބަލާނުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ[6] 3 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމުގައިވެސް؛ މިއެވެ.

5 ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014

6 ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަށް ދީފައިވާ ރައްދު

9. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކޯޓުން ނުކުތާގެ ޚުލާޞާގައި މުޙައްމަދު ހަވާލު ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތުގައި ބުނެފައިވަނީ؛

9.1 ޖިނާއީ ކުރުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ އަށް ބަލާއިރު އެ މާއްދާއަކީ ޖިނާއީ ނިޒާމް ދެނެގަނނަ އަދި ޖިނާއީ ޒަމާނު ދެނެގަނނަ މާއްދާއަކަށްވާއި، އެ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ޒަމާނުގައިކަމަށް ސިފަކޮށްގައި ޖިނާއީ ނިޒާމް ހިނގާފައިވާ ދުވަސްކަމާ ގުޅިގެން ބަލިގެން [މާއްދީ ގޮތުން ބަލިގެން] ކުރާ ޒަމާނުތަކަށްކަމަށެވެ.

9.2 އަދި ޖިނާއީ ކުރުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރެ ތަޖުރިބާ ކުރުމުގައި އަދި ކުރެއް ހިނގާފައިވާކަން ދެނެގަތުމަށް ޖެހޭ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ކަންތައްގެ ތެރެއިން ކަމެއް ފުރިހަމަވެފައި އޮންނަންވާނެ ކަމަށެވެ.

9.3 އަދި މާނަ ކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ އެއްވެސް އުސޫލެއް ތަޠުބީޤު ކޮށްފައި ނުވާކަމަށާއި، ނަމަވެސް މާނަ ކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޤާނޫނުތަކުގައި ޖިނާއީ ޢަމަލު މާނަކޮށްފައިވާގޮތް ގެންސޮދިފައި ޙުކުމް މާނަ ކުރުމުއްކަމަށް ނުދެކޭކަމަށާއި އެއީ ޙައްޤު ހުކުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވެންކަމަށެވެ.

9.4 އެހެންކަމުން، ދައުލަތުގެ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާއި، އެ ނުކުތާ ބިނާކުރި ޤާނޫނީ އަސާސްތައް މި މައްސަލައަށް އެކުލެވޭ ކުރުވެން ހަމައެއް ޢަމަލުކަމަށް ނުދެކޭކަމަށް މުޙައްމަދު ހަވާޖު ފުރިހަމަ ފާހަގަކުރެއެވެ.

ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާ

10. މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ހުށަހެޅުންތަކާއި މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު މި މައްސަލައިގައި ގޮތް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާއަކީ، މުވާސަލާތީ އަދި ޓެކްނޮލޮޖީގެ

ވަސީލަތެއްވެސް ފުދުވެރިކޮށް، މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ހަމަވާ ފަދަ ޚާރިޖާންކާގެ (ޓޯ ނުވަތަ ޑިޖިޓް ހޯދަން އެދުމާއި، އެ ތަކެތި ލިބިގަސް ބަޔާންކުރުމަށްފަހު، އެ ބޭނުންކޮށްގެން ބަލާތްކާރު ކުރުމުގެ މުޅި އަމަލަކީ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާއާއި 9 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން "ޖިންސީ އަމަލެއް" ކަމުގައި ކަނޑައެޅުމުގައި މާއްދީ ބޭނުމެއް އޮތުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ލާޒިމުކުރުވިދާނެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ؟ މިއެވެ.

ޚާރިޖާން ކާގެ ހޯދައި އެހީން ބޭނުންކޮށްގެން ކުރުމުގެ އަމަލަކީ ޖިންސީ އަމަލެއްތޯ ބެލުން

11. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މުޙައްމަދު ޒަމާޙް ޝުޖާޢުގެ މައްޗަށް ކޯޓަށް ދައުވާގައި ބެލުނުއިރުވެސް، މުޙައްމަދު ޒަމާޙް ޝުޖާޢުގެ މައްޗަށް މި ދައުވާކޯޓުގައިވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުންނާކަމަށެވެ. މި ދައުވާ ކޯޓަށްވާ ސަބަބަކީ، މުޙައްމަދު ޒަމާޙް ޝުޖާޢު 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ޖޫނުގައި ސެންޓްރަލްޕާރކުން (Kamanasall) ކަމަނަސައްލުގައި ހަމަލާކުރައްވާ އަހަރެމެންގެ ވިސްނުމަށް އައިސްފައިވާކަން ދޮށަކާއި ހަމަގައި އުޅުވާލާއިގެން، އަންހެނުން އާއާގެ ސެންޓްރަލް އަހަރު ފުދުވެރިކޮށް ކޯޓުކޮށް، އަންހެނުގެ ޚާރިޖާން މަސްއަލަ ދައުލަތުގައިދީ ޓޯ ފުރުމުގެ މީހާ އެދުމުން، އަންހެނު ފުރުތުގެ ޚާރިޖާން މަސްއަލަ ވުރުގެ ޓޯ އަދި ޑިޖިޓް އެހެން ފުރުތުން ޑިޖިޓަލް، މީހާ ބޮނި އަދަދަކަން ވައިސާ ނުދިޔުމަކަ، އެ ޓޯ އަދި ޑިޖިޓް ބިލާކުރާފަ ކަމަށް ބޮޑު، އަންހެނު އަށް ބިރުދައްކާ އަންހެނު ބޭނުންކޮށްގެން ކޯޓުވާތީ، ކަމަށެވެ.

12. އެ ދައުވާއާ ގުޅިގެން ކުރިމިނަލް ކޯޓުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ދިރާސާ ވަކިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ؛

12.1 ދައުވާގައި ބުނާ ބޭނުންކޮށްގެން ކުރުމުގެ އަމަލު ހިނގާފައިވާ، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ކުރުގެ ސިފަކަމަކަން ފަރާތް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްފަހުގައިކަން، ނުވަތަ ޖިންސީ ގޮތް ކުރުމަށްފަހުގައިކަން، ނުވަތަ ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމަށްފަހުގައިކަން ސާފު ނުވާކަމަށާއި، ދައުވާގައި ބުނާފައިވާ

ބްލެކްމެއިލްގެ އަމަލު ވާންޖެހޭނީ ކުރިން މި ބަޔާންކުރެވުނު ޗާޖުކުރުން ނުވަތަ ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުން ނުވަތަ ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމަށްފަހު، މިއިން ކަމަކާ ވިސްނައިގެން ކުރި އަމަލަކަށް ކަމަށެވެ.

12.2 ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ޖިންސީ އަމަލު މާނަކޮށްފައިވާ ގޮތަށާއި، އަދި އެ ޤާނޫނުގައި "ޖިންސީ އަމަލު" މި ލަފުޒު ބޭނުންކޮށްފައިވާ އެހެނިހެން ކުށް ބަޔާންކުރާ މާއްދާއަށް ބަލާއިރުވެސް، އަދި ޤާނޫނުތަފްސީރުކުރުމުގައި "ޖިންސީ އަމަލު" މާނަކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ނުވަތަ ދަރިވަރިޔާ މީހާގެ އަމަލު ވާންޖެހޭނީ ސިފަވާނީ އެދުންފުރިހަމަކުރުމަށް ނުވަތަ ޖިންސީ އެދުންފުރިހަމަކުރުމުގެ މަޤްޞަދު ބިނާކޮށްފައިވާ އަމަލަކަށް ކަމަށެވެ.

12.3 ދަރިވަރިޔާ ފަރާތުން ސިފަކުރާ ހުރަހެއް ފަރާތާ މަރަކަ ދެއްކި ބަޔާންތަކާއި ސިއްކާފައިވާ ވާހަކަތައް، އެއާއެއްވަރު ޢިބާރާތް ކުޅެ ފޮނުވައި ދިނުމަށް އެދުމުން، ސިފަކުރާ ހުރަހެއް ފަރާތުން ޢިބާރާތް ކުޅެ ފޮނުވިކަމާއި، އެގޮ ފަހުން ދަރިވަރު މިބާ ފަރާތުން ކުރުމުންދިޔަ ޖިމާޢަތަށް، އެކަނި ބާރުވެރިކަން ވެއްސާ ނުރައްކާތަށް، އެވަގުތު މިހާ ކޮށްލާނެ ކަމުގެ ޖިމާޢަތް ކަމަށެވެ.

12.4 އެހެންކަމުން ދަރިވަރިޔާ ފަރާތުގެ ވިސްނުމަށް، އެކަމު ފުރަތަމަ ދުވަހުން ފެނިގެން ސިފަކުރާ ހުރަހެއް ފަރާތުގެ ކިބައިން ފައިސާ ހޯދުމަކަށް އެދިގެކަމަށް، ދަރިވަރިޔާ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާކަމަށް ދަރިވަރުން ބޭނުން ބެލެކެމެއިލް ކުރުމުގެ އަމަލު އެފަރާތުގެ ސިފަކުރާ އެދުމަކާއި، ނުވަތަ ޖިންސީ ނިޔަތަކާ ގުޅިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަމަށެވެ.

13. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދިފާޢީ ވަކީލު ފާހަގަކުރި އިސްތިއުނާފުގެ މައްސަލާގައި، ދަރިވަރާގައި ބެލެކްމެއިލް ކުރުމުގެ ކުރު ގުޅިފައިވަނީ ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމަށްފަހު އެއާ ވިސްނައިގެންކަމަށް ދަރިވަރުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ބެލެކްމެއިލްކޮށް. އަދި ޤާނޫނުގައި ޖިންސީ އަމަލު މާނަކޮށްފައިވާ ވަކަށް ފުރިހަމަކަމަކަށް ދަރިވަރުން ބެލެކްމެއިލްކޮށް. އަދި އެ ދަރިވަ ކޮށްފައިވާ ކަމުގެ

ޝިކާޔަތްކުރަނިވި ފަރާތަށް ހަޤީޤަތް އޮޅުވައިލައިގެން އަސްރަށްއުކަމުގައި ދައްކުވައިގެން ގޮތުން ޤާއިމުކޮށް، މުޤާބަލާގައި ގެންނަނީ މަރުވެރިކޮށް ކުރެވޭ ޝިކާޔަތްތަކުގެ ފާހަގަ ހިތާއިން އޮޅުވާން ކުރެ ފޮނުވަން ދިނުމަކުން އެކުލެވިން، އެފަރާތުން އޮޅުވާން ކުރެ ފޮނުވުމުން، އެ އޮޅުވާން ކުރެ ބޭނުންކުރެވިގެން ބަލިކަށިވެރިޔާ ފޮނުވައިލުމަށް، ބަލިކަށިވެރިންގެ ހަމަލާގެ ކުރިއަށް ޖިންސީ ހަމަލާއާ ހިނގާފައިވާކަން އެނގޭތީ ކަމުގައި ދައްކާފައިވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

14. ދައްކަމުން ދެކޮޅުތަކުގައި މި މައްސަލައިގައި ބުނާފަދަ އޮޅުވާ ކުރެ ފޮނުވުމަށް އެދުމަކީ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ޖިންސީ ހަމަލާގެ ތަޢާރަފް ފެތޭނެ ކަމެކެވެ.

15. ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ[7] 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނަނީ،

"ޢާރާރުކުރުމުގެ ކުށް ކުރުމަށްފަހު، ނުވަތަ ޖިންސީ އަނިޔާގެ ކުށް ކުރުމަށްފަހު، ނުވަތަ ޖިންސީ ގޯނާގެ ކުށް ކުރުމަށްފަހު، ނުވަތަ ޖިންސީ ހަމަލާއެއް ހިންގުމަށްފަހު، އެއިން ކަމަކާ ވިއްދައި، އެއިން ކަމެއްގެ ޝިކާޔަތްކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އޭނާގެ އާއިލާގެ މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމަކީ ކުށެކެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

16. ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތަފްޞީލުން، މުޅިއެއްކޮށް ފަރާތަކަށް ތުޅުދިގެ މައްސަލަ ކޯޓަށްވާ ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކުރުމުގެ ކުރި ގޮތެއްގައިވެސް "ޖިންސީ ހަމަލާ" ހިންގުމަށްފަހު އެއާ ވިދިގެން ކުރި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކުރަން ކަމަށް ދައްކާމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ސާބިތު ބަލައިގެން ބުނެފައިވެއެވެ.

17. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B10(769-2025)2026/01 (މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެކަމަށް ނިންމި ނިންމުން) ނިންމުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ޝަރީޢަތުގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި، ގޮތް

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014

ކަނޑައެޅިގެން ގޮސްފައިވާ ނުކުތާއަކީ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ޖިންސީ އަމަލު" ގެ ތަޢުރީފަށް ޢުރިޔާންކަމުގެ ޙާލަތު ލިބިގަތުން ވަންނާނެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލުމެވެ.

18. ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެ މާއްދާގައި "ޖިންސީ އަމަލެއް" މި ލަފުޒުގެ ތަޢުރީފު ގެނެސްފައިވާ ކަންކަމުގައި ބޭނުންކުރަނީ "ކުރުން" ބަސްކަމެވެ. މިގޮތުން، "ތަޞްވީރު ކުރުމުގެ ކުރުން" ނުވަތަ "ޖިންސީ އަނިޔާގެ ކުރުން" ނުވަތަ "ޖިންސީ ގުޅާގެ ކުރުން" މިފަދައިން ނެވެ. މި މާއްދާގައި "ޖިންސީ އަމަލު" ބޭނުންކުރުމުގައި، "ކުރުން" މި ލަފުޒު ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ ނުވެއެވެ. އޭގެ ބޭނުމަކީ، ޖިންސީ އަމަލަކީ ކޮންމެ ބާވަތެއްގައި ކުރެއްވުމުގައިވެސް ހުރިމު ނުވާނެއެވެ.

19. އެހެންކަމުން މި މާއްދާގެ އިބާރާތަށް ބަލާއިރު، ޖިންސީ އަމަލަކާ ގުޅިފައިގެން ބޭފުޅުމައިލް ކުރުމުގެ ކުރު ފުރިހަމަވުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ ދަށުން ޖިންސީ އަމަލުގެ ކުރެއް ކޮށްފައި އޮތުން ލާޒިމެއް ނުކުރެއެވެ. ލާޒިމުކޮށްފައިވަނީ ޖިންސީ އަމަލެއްކަމަށް ބެލެވޭފަދަ އަމަލެއް ބޭފުޅުމައިލް ކުރުމުގެ ކުރުގެ ކުރިއަށް ހިނގާފައިވުމެވެ.

20. މިގޮތުން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ،

"ޖިންސީ އަމަލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކާއެކު ޖިންސުގެ ކަމުގައި ވިސްނަވުމަށް، ނުވަތަ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަންތަކުގައި އަތްލުން ކަމުގައި ވިސްނަވުމަށް، ނުވަތަ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކާއި ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނާއިއެކު، އެހެން އަމަލެއް ހިންގާ ކަމުގައި ވިސްނަވުމަށް، އެކަށީގެންވާ ވިސްނުމަކުން ވިސްނާއިރު، މީހަކު އެހެން އެ ހިންގި އަމަލެއް އެ ހިންގި، ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭން އަމަލަކަށެވެ. ނުވަތަ އެ އަމަލެއް ހިންގި ޙާލަތުގައި އެ އަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ ޖިންސީ ނިޔަތެއް ނޫން އެހެން ސަބަބެއް އޮވެގެން ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތް އަމަލަކަށެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

21. ބުނެވުނު ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ ހައިލައިޓްކޮށް މާނަކޮށް، އެ މާއްދާގައި ބުނާ "ޖިންސީ އަމަލު" އަކީ، އޭގައި މާއްދީ ބިރުވެރި އެ އަމަލުގައި އެކުލެވިގެންވާ އަމަލެއްކަމުގައި ވާންވާނެކަމަށް ބަލާފައިވެއެވެ.

22. ދެފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް މައިގަނޑު އެއް ބަހުސަކީ ހައިކޯޓުގެ މި މާނަކުރުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ރަނގަޅުތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ކަނޑައެޅުމެވެ.

23. ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައި "ޖިންސީ ޢަމަލު" މާނަކޮށްދީފައިވާގޮތަށް ބަލާއިރު، މީހަކާއެކު ޖިމާޢުކުރުމާއި، މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި އަތްލުން، މިއީ ޖިންސީ ޢަމަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ޢަމަލުތަކެއް ކަމާމެދު ޝައްކެއްނެތެވެ. އަދި މީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ޢަމަލުތަކެއް އެއީ ޖިންސީ ޢަމަލުތަކެއްކަމަށް ވުމަށްޓަކައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮތްކަން ސާބިތުކޮށްދޭކަށް ނުޖެހޭކަމެވެ. ނަމަވެސް ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައި އޭގެ ފަހުން ހިމެނިފައިވާ، "... ނުވަތަ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކާމެދު ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކާމެދު، އެހެން ޢަމަލެއް ހިންގުން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެކަށީގެންވާ ވިސްނުމަކުން ވިސްނާއިރު، މީހަކު އެހެން އެ ހިނގި ޢަމަލެއް އެ ހިނގީ، ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮތުމުން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭން ޢަމަލަކަށެވެ..." މި އިބާރާތަށް ފުންކޮށް ވިސްނާލަންޖެހޭކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

24. މީގައި ބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނީ ނައްޞުގެ އިބާރާތަށް ބަލާއިރު، "މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކާމެދު ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކާމެދު، އެހެން ޢަމަލެއް ހިންގުން" މި އިބާރާތުގެ ތެރޭގައި، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ "މީހަކާއެކު ޖިމާޢުކުރުމާއި، މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި އަތްލުން" ފިޔަވައި، އެހެނިހެން ޢަމަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިދާނެކަމީ ވަކި ޝަރުޢުކޮށްފައި ފުރިހަމަވާނަމަވެ. އެއީ އެކަށީގެންވާ މީހެއްގެ ވިސްނުމުން ވިސްނާއިރު، މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަކާމެދު ނުވަތަ ޖިންސީ ގުނަވަން ނޫން ގުނަވަނަކާމެދު، (މީހަކާއެކު ޖިމާޢުކުރުމާއި، މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި އަތްލުން ފިޔަވައި) އެހެން ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވާނީ، އެމީހާގެ ނިޔަތުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮތުމުން ކަމަށް، ނުވަތަ އެ ޢަމަލެއް ހިންގި ޙާލަތުގައި އެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވާނީ ޖިންސީ ނިޔަތެއް ނޫން އެހެން ސަބަބެއް އޮތުން ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތް ޢަމަލެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭން ސަބަބުތަކެއް ފެންނަން ހުރުމެވެ.

25. ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި "ޖިންސީ ނިޔަތް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޝަހުވާނީ އުދުހުންވެރިކަމެއް ފުއްދުމަށް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައެވެ. ނުވަތަ ޝަހުވާނީ އުދުހުންވެރިކަމެއް ހާސިލުކުރުމަށް ކުރާ އަމަލެކެވެ.

26. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނިންމުމުގެ އަޣްލަބިއްޔަތާ ޚަޔާލުގައި ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުމުގައި "ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް ތަފުޞީލް ބެލުމުގެ ނުވަތަ އަސާސް" އަދި ދިރާސާކޮށްދެއްވާފައެވެ. އެގޮތުން،

"ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ ދެވަނަ ބައިގައި ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި "އަތްލުން" (Physical Touch) ވަނީ ވަކިން ކަނޑައަޅާފައެވެ. އެއާ ވިދިގެން ޢާއްމު ތިންވަނަ ބައިގައި "ޖިންސީ ގުނަވަނާގުޅޭ... އެހެން އަމަލެއް ހިންގުން ހިމަނާފައިވަނީ، "އަތްލުން" ނޫން އެހެން އަމަލުތައް ސާފުކުރުމަށެވެ. ދިފާޢުން ބުނާ ގޮތަށް، މި ބައިގައިވެސް ޖިސްމާނީ ގޮތުން އަތްލުން ހިމަނާކަމަށްވާނަމަ، ޤާނޫނުގެ މި އިބާރާތް ބޭކާރު (Redundant) ވެގެންދާނެއެވެ. "ގުނަވަނާގުޅޭ" (In relation to an organ) މި އިބާރާތުގެ މަޤުސަދަކީ، އެ ގުނަވަނަކާ ހިންގުން އަމަލުގެ މަރުކަޒު ނުވަތަ އަމާޒު ކަމުގައި ވުމެވެ. ދެން ބަލަންޖެހެނީ އެގުނަވަނަކާ ގުޅި ހިންގުނު އަމަލު ހިނގާފައިވާ ގޮތުން ޖިންސީ ނިޔަތެއް އެކަމުގައި އޮންނާނެކަމަށް ސަބަބުވި މިންގަނޑުން ބެލެވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯއެވެ. މިއީ، މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު[8] 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާއްމު މާނަ، އެގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް އިސްކަންދިނުމުގެ އުސޫލުން މާނަކުރުމުން ލިބޭ ނަތީޖާއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްދެއްވައި އޮތުމަކީ ޢާއްމު އަހުލުވެރިން އެއްބަސްވާފައެވެ.

27. "ޖިންސީ އަމަލު" މި ބަސްތަކުގެ ޤާނޫނީ މާނަކުރުން އުނގަވާފައިވާގޮތުން، އެކަމަކު، ހަމައެކަނި ޖިންސީ ގުނަވަންތަކުގެ ބޭރުގައި ހިނގާ އަމަލުތަކަށްވުރެ ފުޅާ ތާއިރުކުރާ މާނަ އެއް ދިފާޢުން، އެބަ ބަލަކުރާ ވަކިވެދެވޭ ބަދަލުތަކެއްގެ ހިނގާ އަމަލުތަކަށް ބެލުމަށް ހިތްވަނީ ގޮތަށް ދޭހަވާ މާނަކުރުމަކަށް ދެކެވެއެވެ. ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "މިފަދަ ޖިންސީ ގުނަވަނާގުޅޭ" ނުވަތަ

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011

ޖިންސީ ގުނަވަނެއް ނޫން ގުނަވަނަކާގުޅު އެހެން އަމަލެއް ހިންގުން" މި އިބާރާތުން އެ އަމަލަކީ ހަމައެކަނި ހަނިގަނޑުގައި އަތްލުމުގެ ނުވަތަ ބާރުގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ މާއްދީ (ފިޒިކަލް) އަމަލަކަށް ވާން ނުޖެހޭކަން އެނގެއެވެ.

28. އެގޮތުން، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޖިންސީ އަމަލަކީ މާއްދީ ބާރުގެއް އަތްލުމުގެ މައްޗަށް އެކަނި ބިނާކޮށް ހަނިކުރެވިދާނެ އަމަލެއް ކަމުގައި އަހުރެމެންނަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވެއެވެ. ހުއްދަކުރުވިފައިވާ ވަކި އިސްތިސްނާ ހާލަތްތަކެއް ފިޔަވައި، މިފަދަ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި އަތްލުމަކީ ޝަރުޢުވެސް ނަހީ ގޮތުގައި ޖިންސީ އަމަލެކެވެ. ހަމައެއާއެކު ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި ނުވަތަ ހަނިގަނޑުގެ އެއްވެސް ބައެއްގައި އަތްލުމަކާ ނުލައިވެސް، މިހެންވީ ހަނިގަނޑަށް އަމާޒުކޮށްގެން ނުވަތަ ހަނިގަނޑު ގުރުބާނުކޮށް ޖިންސީ ތަސައްވުރުކުރުން ހިންގާ އަމަލުތަކެއްވެސް މި މާނަކުރުމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭކަން ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ އެކުގައި ޢިބާރާތުން އަހުރެމެންނަށް ސާފު ވެއެވެ.

29. އެހެންކަމުން، ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނުގައި ކުރު ބަޔާންކުރާ މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރު، ޢުރިޔާން މަންޒަރު ދައްކުވައިދޭ ފޮޓޯ އާއި ވީޑިއޯ ފުރާވާ ޖިންސީ އަމަލެއްކަމަށް ދާރަނވާކަން މުޖުތަމަޢުގެ ކުރިޔަށް ކޯޓުންނާއި ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބަލައިގަތުމަކަށް އަހުރެމެންނަށް ފުރުޞަތެއް ނުދެނެވެ. ހަމައެއާއެކު ޢުރިޔާން މަންޒަރު ދައްކުވައިދޭ ވީޑިއޯއާއި ފޮޓޯ ފުރިހަމަކޮށް ބަރުއަގާ އަސްލާގެ ކިބައިގައި ޖިންސީ ޝަހުވާ (Sexual instinct) އުފެއްދުމަށް އެކި ވަސީލަތްތަކެއް ބޭނުންކުރެވިގެން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަކީ އެ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޖިންސީ އަމަލުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭގޮތް ހިމަނައިދާނެ ކަންތައްތަކެއް ކަމުގައި އަހުރެމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ.

އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ހުކުމް ޢުޤޫބާތް ބެލުމާއި، ނިޔާއީ ދެކެމުން

30. ކުރިމިނަށް ކުޑަކުދިން މަދަނީ މިންގަނޑެއް މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން ނުވެސްނަމަ ކަމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބަދަލުކުރަން ހައިކޯޓުން ފާސްކުރި މައިގަނޑު އެއް ސަބަބަކީ މުޖުތަމަޢު ތަފާތު ޚިޔާލު

އޮރިޔާނަލާކުގެ ހުދަށި ހުއިން ބެލެކުމުއިލެކްޓްރޮނިކްފައިވަސީ ޖެންސީ ކުރުގެ ޓޫރިސްޓުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައި

މަނަކޮށްދީފައިވާ ފަދަ ޖެންސީ އަމަލެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮފީސަރުކުމުގައި ނުބެލެވޭ އެވެ.

31. މަޤުގައި ބަޔާންކުރި ފެދެރާޅާފަކުގައި އަހުރުން ބަޔާންކުރި ފަދައިން، އޮރިޔާނަލްގެ ފުންވައިދިނުމަށް

އެދުމާއި އޮރިޔާން ކާގެ ފުރުވުމުގައި ތަބާދުލުގެ އަމަލު (exchange) ހިނގާފައިވާކަމަށް ބަލާއިރު،

އެކަމުގައި ޖެންސީ ނިޔަތެއް އޮތްކަން ދޭހަވާ ސަބަބުތަކެއް ފެންނަން ހުރިނަމަ، އެއާ ވިއްދައިގެން

ކުރާ ބެލެކުމުއިލުގެ އަމަލަކީ ޖެންސީ އަމަލަށް ގޮވާލައިވާ ބެލެކުމުއިލު ކުރުމުއްކަމުގައި އަހުރުން

ދެކެމެވެ.

32. މި މައްސަލައިގައި އޮރިޔާން ކާގެ ބޭނުންކޮށްގެން ބެލެކުމުއިލު ކުރުމުގައި މުޢާމަލާތު ފަރާތް ތުރުފާގެ

ޖެންސީ ނިޔަތެއް ޝަކުވާކަން ކުރިމިނަލް ކޯޓުންނާއި ހަމަކޮށުން ނިންމާފައިވަނީ، ފުރުނިތުންސުރު

މުޢާމަލާތު ފަރާތް ތުރުފާގެ ވިސްނުމަށް ބޮޑުތަމްކާއިގެން ފައިސާ އަތުލުން ކަމުގައި ދެކިގެންނެވެ. އަދި

އެކަމުގައި މުޢާމަލާތު ފަރާތް ތުރުފާގެ ކިބައިގައި، ޝަރުޢީ އެދުންވެރިކަމެއް ފުއްދުމުގެ ނުވަތަ

ޝަރުޢީ އެދުންވެރިކަމް ހާސިލްކުރުމުގެ ނިޔަތެއް ޝަކުވާކުމުގައި ދެކިގެންނެވެ.

33. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ، ބަހުސްކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ކުރިމިނަލް ކޯޓާއި ހައިކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ، ތުހުމަތު

ކުރުވިފައިވާ ކުއްޖާ ދޮގު މައްސަލާ ނިންމުމެއް ނޫނެވެ. އެއީ ކުރުވިފައިވާ ތުހުމަތު ދޮގު ދަޢުވާގެ

ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެތޯ ބެލުމަށް ހަމަކަމުގެ ނުވަތަ ޝަކުވާކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ކަނޑައެޅުމާ ދޮގު

ނިންމުމެކެވެ. އެ މަރުޙަލާއަކީ ދަޢުވާގެ ދޮގު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ މައްސަލާ ޤަޟިއްޔާ ކުރިއަށް

ގެންދިއުމަށް ފުދޭ މިންވަރެއްގެ ހެކި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ މަދަނީ މިންގަނޑުން ބެލުމުގެ

މަރުޙަލާއެވެ. މި މަރުޙަލާގައި މަދަނީ މިންގަނޑުން ހެކި ވަޒަންކުރާއިރު، އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ހެކި

ހުރިކަން ނުވަތަ ދޫންކަން ޤާނޫނު އޮތްކަން prima facie) ކަނޑައަޅަންޖެހޭނީ،

ކޯޓުން މައްސަލައެއްގައިވާ ސުލްޙުމައްސަލައިގައި ވަރަށްގެންވާ ކަނޑައެޅުމުގެ (އެ މައްސަލައެއްގައި

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ މައްސަލައާއި، އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ވާޤިޢާއާބެހޭ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާ ހެލިގެ) މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހުގައެވެ.

34. އެގޮތުން، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ދައުވާ ޖާމިޢާ ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެހައި ލިޔުންތަކަށް ފަނޑިޔާރު ބަލައި ވަޒަންކުރެއްވި، އެ ލިޔުންތަކުން ތުހުމަތުކުރުވާ ފަރާތް އެ ކުށް ކޮށްފައިވާކަމުގެ ތުހުމަތު އެދުނު ނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް މައުޟޫޢީގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދާން ތިން ޙާލަތަށް ފަނޑިޔާރު ނިންމަވާނެއެވެ. ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމަތީގައި ހުރި އެންމެހައި ލިޔުންތަކުން އެ ދައުވާގައި ހިމެނޭ ކުށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ތުހުމަތު އުފެދޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރިކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ޤަބޫލުކުރެވުނުނަމަ ފެށުމެވެ. މަދަނީ މިންގަނޑުން ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެކަމުގެ އަމުރާއެކު ނުވަތަ ނެރުމުގެ ކުރިން، އެ ނިންމުމަކީ ބަނދެވޭ މިންވަރަށް މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައި ހުރި އެންމެހައި ހެކިތަކާ ބަލައި، އެކަމުގެ ނަތީޖާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކީ ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަމެކެވެ. ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނުކުރެވޭފައިން، މި މަރުޙަލާގައި ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި ފަނޑިޔާރު މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތްކޮށް މަރުޙަލާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ހުރި ހެކިތަކާއި އެ ހެކިތަކުން ތުހުމަތު ސާބިތުވާނެ ކަމުގެ ބަލަހައްޓަވާފައިވާ މިންވަރު ކުރިމަތީގައިވާ ހެކި މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލައިގެން ރިޢާޔަތްކުރާކަމެވެ. ފަނޑިޔާރުގެ ނިންމުމަކީ ބަލާނުލައި ހަމަ ސާބިތުކުރާ ބަލަހައްޓާނެއެވެ.

35. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ފަދައިން، ވަކި ޢަދަލުވެ ވަކި މާނައެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހިމެނޭ ކަމެއްގެ ކަށަވަރުކަން، އެ ޢަދަލުގެ ބޯވަރުގައި، އެކަން ހިނގި ބާރުވެރިކަމެއް، އަދި އެ ޢަދަލުވެ ޖިނާއީ ނިޔަބަތް ޤަވާޢިދަށް ކަމުގެ ކުރި ސާބިތުކުރާ، ނުވަތަ ޖިނާޢީ ނިޔަބަތް ނުން އެހެން މަސްޢޫލިއްޔަތު ބޮޑުވަމަށް ކަމުގެ އާއްމު ޤާނޫނީ ބަލަހައްޓާ ކަމެއް ރިޢާޔަތްކުރުމަކީ ހެކިތަކުން ޖިނާއީ ދަށުން ބަލަންޖެހެއެވެ.

36. މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު ޒަވާޙު ލުޠުފީގެ ކިބައިގައި ޖިންސީ ނިޔަތް އޮތްކަމަށް ދައުލަތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓު، ހައިކޯޓު އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓު މަރުޙަލާގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، މުޙައްމަދު ޒަވާޙު ލުޠުފީއާއި މި މައްސަލައިގެ ޝިކާޔަތްތެރިޔާ ކުއްޖާގެ ދެމެދު، ގާތްގަނޑަކަށް 7 މަސްދުވަހުގެ ޗާޓީ ސިއްރު އަދި ޝަހުވަތު އޮޅުވާލެވިފައިވާ މުޢާޝަރާތީ ގުޅުމެއް އޮތްކަމާއި [illegible] ތެރެއިން ފޮނުވުން މެސެޖްތަކުގައި ޖިންސީ [illegible] އުފެއްދުމަށް [illegible] މުސައްވަރުން އޮރިޔާން ކާޑު (ވީޑިއޯ އަދި ފޮޓޯ) ބަދަލުކުރުން ކަމާއި، އެ ދެމީހުންކުރެ އެކަކު އަނެކަކާ ދެކެވުނު [illegible] ވާހަކަތަކުން އެކަން ސާފުވާކަމާއި، [illegible] ނޫންކަމަށްވެ.

37. އެގޮތުން އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު އެންމެހައި ކަންތައްތަކަށް ބަލާއިރު، [illegible] މިކަމުގައި [illegible] ނަތީޖާއަކީ، [illegible] ނުވަތަ [illegible] މުޙައްމަދު ޒަވާޙު ލުޠުފީގެ [illegible] އަސްލު [illegible] ފެނެއެވެ. ނަމަވެސް [illegible] ހަމައަށް [illegible]، [illegible]

38. އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ޒަވާޙު ލުޠުފީ އެ ހިންގި ޢަމަލުން [illegible] ނަތީޖާއަކީ [illegible]

ވިސްނުމަކުން ވިސްނާއިރު، ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ހިނގާފައިވާ" ޢަމަލެއްކަން ޤާނޫނީ ގޮތުން ޤާނޫނުގެ އިޖުރާއަތުގެ ޖިނާއީ، އޮތްކަމަށްބަލައި، ޖާގަ ފަތުރުކުރުވުން މަރުޙަލާގައި Prima Facie ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު ކުރިއަށް ގެންދެވެން ނެތްކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ އެ ޝާއިޢުކުރެވުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމި ނިންމުން ރަނގަޅުކަމަށް އަޑުއަހަންނަން ބުރަދަށް ނުފެނުނެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

39. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށް އެގޮތަށް ހުކުމުން،

39.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ފައިސަލާގެ އަހުލުބިއްޔަތު ރައްދުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B10(769-2025)2026/01 "މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭކަމަށް ނިންމި ނިންމުން" ގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ގޯހެއް އޮތްކަމަށް ނުބެލުނުކަމަށް ނިންމާފައި ރަނގަޅު ޤާނޫނީކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށާއި،

39.2 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 769/Cr-C/2025 ޤަޟިއްޔާގައި، މަދަނީ މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވޭން މައްސަލައެއްކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށާއި،

39.4 މިއަދުން (23 ޖޫން 2026) ފެށިގެން ރަސްމީ 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ދައުވާގެ މައްސަލަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް އަލުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި މައްސަލަ އޮތް ހިސާބުން ފެށިގެން ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭނެކަން އަންގައި، މި މައްސަލަ ނިންމަން އަޑުއަހަންނަން ފެނުނެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ރަޝީދު ޙުސައިންގެ ރައުޔު

40. މި މައްސަލައިގައި އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދުގެ ރައުޔު

41. މި މައްސަލައިގައި އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކާއި އެގޮތަށް ހުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2026/HC-B12/16 ޤަޟިއްޔާގެ އަޣުލަބިއްޔަތު ރައުޔުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B10(769-2025)2026/01 "މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެކަމަށް ނިންމި ނިންމުން" ގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ގޯހެއް އޮތްކަމަށް ނުބެލެވޭކަމަށް ނިންމާފައި ނިންމުން ރަނގަޅު ނޫންކަމަށް ކަނޑައެޅުއްވުމާއެކު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 769/Cr-C/2025 ޤަޟިއްޔާގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާއަކީ، މަދަނީ މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ދަޢުވާ (މައްސަލަ) އެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިއަދުން (23 ޖުލައި 2026) ފެށިގެން ރަސްމީ 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ ދަޢުވާ (މައްސަލަ) އަލުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވިދާނެކަމަށް،

އެ ދައުވާ (މައްސަލަ)، އޮތް ހިސާބުން ފެށިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަންގައި، މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިން | ޢަބްދުލްޣަނީ މުޙައްމަދު (ރިޔާސަތު) | ޢަބްދުﷲ ހަމީދު